

Wymagania edukacyjne z historii

Klasa trzecia technik automatyk, technik elektronik, technik informatyk
Rok szkolny 2024/2025

Ocenianie ma na celu:

- 1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.*
- 2. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju.*
- 3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.*
- 4. Dostarczenie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.*
- 5. Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.*

I PODSTAWOWE WYMAGANIA

1. Znajomość faktografii, dat historycznych i pojęć historycznych
2. Umiejętność korzystania z mapy
3. Umiejętność analizy przekazów źródłowych
4. Stosowanie posiadanej wiedzy do opisu wydarzeń historycznych:
5. wyjaśnianie przebiegu procesu historycznego:
6. Uczeń jest zobowiązany do systematycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
7. Uczeń ma obowiązek przystąpić do każdego ważnego sprawdzianu pisemnego

II WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Wymagania edukacyjne określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu (po szkole podstawowej).

Dla uczniów po szkole podstawowej wymagana jest znajomość lektur obowiązkowych z III etapu edukacyjnego i wybranych przez nauczyciela, właściwych zakresowi podstawowemu.

1. Stracone złudzenia: Królestwo Kongresowe

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia główne postanowienia konstytucji Królestwa Polskiego;
- podaje przykłady łamania konstytucji przez cara;
- pokazuje na mapie granice Królestwa Polskiego

Na ocenę dostateczną uczeń:

- przedstawia nadzieje Polaków związane z Aleksandrem I po utworzeniu Królestwa Polskiego;
- wymienia tajne organizacje zakładane przez Polaków i charakteryzuje ich cele;
- wymienia przykładowe osiągnięcia gospodarcze Królestwa Polskiego

Na ocenę dobrą uczeń:

- uzasadnia, że konstytucja Królestwa Polskiego miała liberalny charakter;
- przedstawia cele polityki gospodarczej Ksawerego Druckiego-Lubeckiego;
- przedstawia przemiany w rolnictwie w Królestwie Polskim w I połowie XIX w.;
- wyjaśnia, kim byli kaliszanie

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- ocenia, czy cele polityki Ksawerego Druckiego--Lubeckiego zostały zrealizowane;
- porównuje politykę Aleksandra I wobec Królestwa Polskiego w drugim i trzecim dziesięcioleciu XIX w.;
- porównuje działalność opozycji legalnej i nielegalnej w Królestwie Polskim

Na ocenę celującą uczeń:

- ocenia, czy w przypadku Królestwa Polskiego w latach 1815–1830 możemy mówić o autonomii, czy unii personalnej z Rosją

2. Powstanie listopadowe**Na ocenę dopuszczającą uczeń**

- wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew powstania listopadowego;
- wymienia przywódców powstania listopadowego;
- wymienia represje Mikołaja I skierowane przeciwko powstańcom listopadowym

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia przyczyny powstania listopadowego;
- wymienia organy władz powstańczych;
- wymienia represje Mikołaja I zmierzające do likwidacji samodzielności Królestwa Polskiego

Na ocenę dobrą uczeń:

- dzieli przyczyny powstania listopadowego na wewnętrzne i zewnętrzne (wpływ wydarzeń europejskich);
- przedstawia proces przekształcania się zrywu podchorążych w powstanie narodowe

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- uzasadnia, że działania zbrojne powstania listopadowego mogą być nazywane wojną polsko-rosyjską;
- ocenia szanse powstania listopadowego na zwycięstwo

Na ocenę celującą uczeń:

- przedstawia obraz powstania listopadowego w utworach literackich i innych tekstach kultury;
- przedstawia udział Polaków z pozostałych zaborów w powstaniu listopadowym

3. Polacy na emigracji i pod trzema zaborami (1831–1846)**Na ocenę dopuszczającą uczeń**

- przedstawia główne założenia programu Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego;
- przedstawia zmiany w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w

Na ocenę dostateczną uczeń:

- przedstawia program Gromad Ludu Polskiego
- przedstawia rozwój gospodarczy Wielkiego Księstwa Poznańskiego w I połowie XIX w.;

Na ocenę dobrą uczeń:

- porównuje programy Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego;
- wymienia grupy w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w.
- porównuje sposoby odzyskania przez Polskę niepodległości sformułowane w programach Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- przedstawia poglądy i działania członków Młodej Polski;
- wymienia organy władzy w Wielkim Księstwie Poznańskim powstałe po kongresie wiedeńskim
- wyjaśnia, dlaczego emigrację po powstaniu listopadowym nazywamy Wielką Emigracją;

Na ocenę celującą uczeń:

- wymienia organizacje spiskowe działające na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym;
- wyjaśnia, co wpłynęło na zmiany w strukturze społeczeństwa polskiego na ziemiach polskich w I połowie XIX w.
- porównuje sytuację po powstaniu listopadowym;
- przedstawia działania Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim, które miały wzmocnić ich pozycję wobec Prus;
- charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym

5. Kultura polska w 1. połowie XIX w.**Na ocenę dopuszczającą uczeń**

- wymienia przykładowe przedsięwzięcia arystokracji polskiej w dziedzinie kultury w I połowie XIX w.;
- wymienia głównych twórców emigracyjnych i ich dzieła

Na ocenę dostateczną uczeń

- przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju oświaty;
- wyjaśnia, na czym polegał spór klasyków z romantykami;
- wyjaśnia, na czym polegała idea mesjanizmu

Na ocenę dobrą uczeń

- wyjaśnia, dlaczego arystokracja polska w I połowie XIX w. podejmowała inicjatywy w sferze kultury;
- przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju kultury i nauki;
- wyjaśnia, jak klęsk a powstania listopadowego wpłynęła na kulturę polską;
- przedstawia rolę emigracji polistopadowej w rozwoju kultury polskiej

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- ocenia, czy działania arystokracji polskiej z I połowy XIX w. są ważne także i dziś dla kultury polskiej;
- porównuje nurt sentymentalny i romantyzm w kulturze polskiej;
- przedstawia realizację założeń klasycznych i romantycznych w tekstach kultury

Na ocenę celującą uczeń:

- przedstawia rolę prac Joachima Lelewela dla rozwoju historiografii

6. Przemiany gospodarcze, rozwój nauki i techniki**Na ocenę dopuszczającą uczeń**

- wymienia nowe surowce, które pojawiły się w II połowie XIX w.;
- wymienia wynalazki, które wpłynęły na życie ludzi;
- wymienia przykładowych wynalazców z II połowy XIX w.
- wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne ludzi;
- wymienia przykładowe odkrycia naukowe i ich odkrywców;
- definiuje monopoli przedstawia jego w pływne życie gospodarcze w II połowie XIX w.
- wyjaśnia, w jaki sposób nowe surowce i wynalazki przyczyniły się do rozwoju gospodarczego świata w II połowie XIX w.;
- wyjaśnia, dlaczego w II połowie XIX w. mówimy o „drugiej rewolucji przemysłowej”

Na ocenę dostateczną uczeń:

- ocenia, które wynalazki najbardziej zmieniły życie codzienne ludzi;
- ocenia zjawisko monopolizacji gospodarki z punktu widzenia producentów i konsumentów;
- przedstawia związki między rozwojem nauki a gospodarką i życiem codziennym ludzi
- przedstawia sylwetki przykładowych wynalazców z II połowy XIX w. i ich osiągnięcia i rozwój kultury masowej

Na ocenę dobrą uczeń:

- wymienia nurty w sztuce II połowy XIX w. i przykładowych twórców każdego z tych nurtów;
- wymienia przykładowych pisarzy II połowy XIX w.;
- wymienia przykładowe zabytki i utwory literackie II połowy XIX w.
- definiuje pojęcie: kultura masowa

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wymienia założenia filozofii pozytywistycznej;
- wymienia czynniki, które przyczyniły się do rozwoju kultury masowej;
- wymienia cechy kultury masowej;
- przedstawia przemiany, jakie nastąpiły w życiu rodzinnym w mieście
- wskazuje różnice między poszczególnymi nurtami w sztuce II połowy XIX w.;
- przedstawia związki między zmianami w życiu gospodarczym i społecznym a rozwojem kultury masowej;
- wymienia dyscypliny sportowe, które rozwijały się w II połowie XIX w., wskazuje, które z nich były zupełnie nowe

Na ocenę celującą uczeń:

- ocenia, czy sport można liczyć do kultury masowej
- przedstawia różnice między kulturą wysoką a kulturą masową;
- daje przykłady twórczości z kultury wysokiej i kultury masowej z II połowy XIX w.
- charakteryzuje wpływ przemian społecznych na więzi rodzinne i międzyludzkie;
- wyjaśnia, dlaczego na II połowę XIX w. i początek XX w. są używane różne określenie
- przedstawia, czym różniły się igrzyska olimpijskie w starożytnej Grecji od igrzysk olimpijskich wznowionych w końcu XIX w.

9. Zjednoczenie Włoch. Zjednoczenie Niemiec**Na ocenę dopuszczającą uczeń**

- wymienia główne etapy jednoczenia Włoch w II połowie XIX w.;
- wymienia główne etapy jednoczenia Niemiec w II połowie XIX w.;
- pokazuje na mapie przebieg procesu jednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- przedstawia rolę Królestwa Sardynii w procesie jednoczenia Włoch;
- przedstawia rolę Prus w procesie jednoczenia Niemiec;
- wymienia postanowienia konstytucji Cesarstwa Niemieckiego

Na ocenę dobrą uczeń:

- porównuje proces jednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w.;
- przedstawia okoliczności powstania Austro-Węgier;
- uzasadnia, odwołując się do postanowień konstytucji Cesarstwa Niemieckiego, że było ono federacją

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego Królestwo Sardynii i Prusy odgrywały przewodnią rolę w procesach zjednoczeniowych Włoch i Niemiec;
- ocenia pozycję monarchii habsburskiej na scenie niemieckiej w XIX w.

Na ocenę celującą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego używa się określenia, że Niemcy zostały zjednoczone „krwią i żelazem”;
- przedstawia, jak Włosi upamiętnili Wiktora Emanuela II

10. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- przedstawia rozwój gospodarczy Stanów Zjednoczonych w XIX w.;
- wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny secesyjnej;
- wymienia strony walczące w wojnie secesyjnej

Na ocenę dostateczną uczeń

- przedstawia rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych w XIX w.;
- pokazuje na mapie tereny kolejno przyłączane do Stanów Zjednoczonych;
- wyjaśnia pojęcia: abolicjonizm, segregacja rasowa, secesja

Na ocenę dobrą uczeń:

- charakteryzuje metody powiększania obszaru i stref wpływów Stanów Zjednoczonych w XIX w.;
- porównuje gospodarkę stanów północnych i południowych;
- wymienia bitwy z okresu wojny secesyjnej

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego wybór Abrahama Lincolna na prezydenta doprowadził do secesji stanów południowych;
- wymienia czynniki, które ułatwiły zwycięstwo Unii w wojnie secesyjnej;
- charakteryzuje położenie byłych niewolników w stanach południowych

Na ocenę celującą uczeń:

- wyjaśnia znaczenie bitwy pod Gettysburgiem;
- przedstawia informacje o dowódcach Unii i Konfederacji z czasów wojny secesyjnej

12. Polityka między- narodowa u schyłku XIX i na początku XX w.

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia płaszczyzny rywalizacji mocarstw w II połowie XIX i początkach XX wieku;
- wymienia państwa, które tworzyły trójprzymierze i trójporozumienie

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii;
- przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich z początku XX w.;
- pokazuje na mapie tereny ,na których Niemcy chcieli zwiększyć swoje wpływy

Na ocenę dobrą uczeń:

- przedstawia proces kształtowania się trójprzymierza i trójporozumienia;
- przedstawia proces rozpadu Imperium Osmańskiego w II połowie XIX w.;
- wyjaśnia, jaki wpływ na kształtowanie się trójporozumienia miała niemiecka polityka kolonialna

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia, jakie czynniki wpłynęły na zmianę układu sojuszy na przełomie XIX i XX w.;
- ocenia, czy zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii były wystarczające, by zapewnić jej bezpieczeństwo na przełomie XIX i XX w.;
- wskazuje związki między wojnami bałkańskimi a rywalizacją Rosji i Austro-Węgier oraz rozpadem Imperium Osmańskiego

Na ocenę celującą uczeń:

- przedstawia rywalizację Rosji, Wielkiej Brytanii i Niemiec na terenie Persji i jej wpływ na kształtowanie się trójporozumienia

13. Królestwo Polskie przed wybuchem powstania styczniowego**Na ocenę dopuszczającą uczeń**

- przedstawia działania Polaków, które rozbudzały w społeczeństwie nastroje patriotyczne przed wybuchem powstania styczniowego;

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia reformy przeprowadzone w Rosji i Królestwie Polskim w ramach odwilży posewastopolskiej;

Na ocenę dobrą uczeń:

- porównuje sytuację w Rosji I połowy XIX w. i w czasie odwilży posewastopolskiej;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- ocenia, czy były szanse na przywrócenie chociaż części praw narodowych Polakom;

Na ocenę celującą uczeń:

- charakteryzuje działalność pozapolityczną Andrzeja Zamoyskiego i Leopolda Kronenberga

14. Powstanie styczniowe**Na ocenę dopuszczającą uczeń**

- wymienia rejony największego natężenia walk powstańczych i pokazuje je na mapie;
- wymienia dowódców powstania styczniowego;
- wymienia organy władz powstańczych;
- wymienia postanowienia dekretów uwłaszczeniowych

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wyjaśnia, co spowodowało wybuch powstania styczniowego;
- przedstawia działania Romualda Traugutta jako dyktatora powstania;
- wymienia represje zastosowane przez cara wobec Polaków po klęsce powstania styczniowego;
- wyjaśnia, jaki cel miało wydanie przez powstańców dekretów uwłaszczeniowych

Na ocenę dobrą uczeń:

- porównuje postanowienia dekretów uwłaszczeniowych wydanych przez władze powstańcze i cara;
- porównuje politykę władz powstańczych w zależności od tego, czy przewagę w nich miało ugrupowanie białych, czy czerwonych;
- przedstawia stosunek państw zachodnich wobec powstania styczniowego

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- porównuje powstanie listopadowe i styczniowe pod względem organizacji władz i sposobu prowadzenia działań wojennych;
- wyjaśnia, co wpływało na stanowisko państw zachodnich wobec powstania styczniowego;
- porównuje represje zastosowane przez cara wobec Polaków w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych

Na ocenę celującą uczeń:

- porównuje działania podjęte przez władze powstańcze (powstanie listopadowe i styczniowe) w sprawie chłopskiej;
- wyjaśnia, do jakiej idei nawiązuje pieczęć Rządu Narodowego (ilustracja w podręczniku)

15. Sytuacja Polaków w zaborach: rosyjskim, pruskim i austriackim

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- przedstawia cele i działalność Komisji Kolonizacyjnej i Hakaty;
- wymienia polskie organy władzy Galicji powstałe w ramach autonomii;
- wymienia prawa narodowe, które otrzymali Polacy w Galicji w ramach autonomii;

Na ocenę dostateczną uczeń:

- charakteryzuje sytuację Polaków w zaborze rosyjskim;
- wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu;
- przedstawia rozwój rolnictwa i przemysłu w poszczególnych zaborach w II połowie XIX

Na ocenę dobrą uczeń:

- porównuje sytuację Polaków na ziemiach zabranych i w Królestwie Polskim w II połowie XIX w.;
- formułuje cele polityki władz pruskich (niemieckich) wobec Polaków w II połowie XIX w.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- ocenia skuteczność działań podejmowanych przez władze pruskie (niemieckie) i Polaków w II połowie XIX w.;
- przedstawia proces kształtowania się polskiej tożsamości narodowej na terenie Pomorza, Mazur, Warmii i Śląska;

Na ocenę celującą uczeń:

- porównuje działalność Aleksandra Wielopolskiego i Agenora Gołuchowskiego;
- wyjaśnia, dlaczego Agenor Gołuchowski uzyskał poparcie Polaków dla swoich działań

16. Masowe ruchy polityczne na ziemiach polskich

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- charakteryzuje program warszawskich pozytywistów;
- wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego oraz ich przywódców

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia czynniki, które spowodowały powstanie nowoczesnego narodu polskiego i kształtowały polską świadomość narodową;
- wymienia główne założenia programowe partii politycznych powstałych w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego

Na ocenę dobrą uczeń:

- porównuje dwa nurty w polskim ruchu socjalistycznym;
- wymienia partie polityczne i działaczy związanych z każdym z nurtów w polskim ruchu socjalistycznym;
- przedstawia programy ruchów ludowego i narodowego oraz przykłady ich realizacji

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- porównuje pojęcie narodu w społeczeństwie polskim w epoce nowożytnej i XIX w.;
- wyjaśnia, na czym polegał trójlojalizm;
- wyjaśnia, w których zaborach poszczególne ruchy polityczne miały największe poparcie;
- wyjaśnia, co spowodowało

zmianę nazwy Stronnictwa Ludowego na Polskie Stronnictwo Ludowe

Na ocenę celującą uczeń:

- wymienia partie polskie działające w XX w. i obecnie, które wywodzą się z partii politycznych powstałych na ziemiach polskich w II połowie XIX w.

17. Rewolucja 1905–1906 w Królestwie Polskim

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia przyczyny i skutki rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim;
- przedstawia orientacje polityczne na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej

Na ocenę dostateczną uczeń:

- przedstawia przyczyny rewolucji 1905 r. w Rosji;
- wymienia zmiany, na które zgodził się Mikołaj II w wyniku rewolucji

Na ocenę dobrą uczeń:

- przedstawia przebieg rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim;
- przedstawia grupy społeczne, które wystąpiły w czasie rewolucji 1905 r. i ich postulaty;
- charakteryzuje działalność orientacji proaustriackiej – niepodległościowej przed

I wojną światową

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Rosji na początku XX w. wpłynęła na wybuch rewolucji 1905 r.;
- wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia w Rosji z lat 1905–1907 wpływały na sytuację w Królestwie Polskim;
- ocenia trwałość zmian, które zaszły w Rosji i w Królestwie Polskim w wyniku rewolucji 1905 r.

Na ocenę celującą uczeń:

- przedstawia inne orientacje polityczne, które wykształciły się na ziemiach polskich przed I wojną światową

18. Polska kultura i nauka przełomu XIX i XX stulecia

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia najważniejsze cechy kultury okresu Młodej Polski;
- wymienia przykładowych artystów polskich II połowy XIX i początku XX w.;
- przedstawia rozwój kultury masowej na ziemiach polskich

Na ocenę dostateczną uczeń:

- przedstawia cechy pozytywizmu w kulturze;
- przedstawia osiągnięcia naukowe Polaków w II połowie XIX i początku XX w.;
- wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia kulturalne łączyły Polaków z różnych zaborów

Na ocenę dobrą uczeń:

- przedstawia rolę przykładowych artystów w kulturze polskiej II połowy XIX i początku XX w.;
- wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury masowej na ziemiach polskich;
- przedstawia zmianę pozycji kobiet w społeczeństwie polskim na przełomie XIX i XX w.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- charakteryzuje rozwój szkolnictwa na ziemiach polskich w II połowie XIX w.;
- przedstawia rolę historii w twórczości artystów polskich w II połowie XIX i początku XX w.;
- wyjaśnia, dlaczego Kraków nazywano Polskimi Atenami

Na ocenę celującą uczeń:

- przedstawia osiągnięcia artystów i uczonych polskich poza granicami ziem polskich

19. Początek wojny i działania zbrojne w latach 1914–1916

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia państwa walczące po stronie państw ententy i państw centralnych;
- wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy na froncie zachodnim i wschodnim z lat 1914–1916;
- wymienia nowe rodzaje broni użyte w czasie I wojny światowej

Na ocenę dostateczną uczeń

- wymienia bezpośrednio przyczyny I wojny światowej;
- wyjaśnia, co oznaczają pojęcia: wojna pozycyjna, wojna totalna;
- uzasadnia, że działania wojenne na froncie zachodnim miały charakter wojny pozycyjnej

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia cele i konsekwencje realizacji przez Niemców planu Schlieffena;
- wyjaśnia, dlaczego kolejne państwa przyłączały się do państw centralnych lub ententy;
- wyjaśnia, jak wojna wpływała na życie codzienne ludności

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- przedstawia przebieg działań wojennych na Półwyspie Bałkańskim i froncie włoskim;
- wyjaśnia, w jaki sposób nowe rodzaje broni wpłynęły na prowadzone działania wojenne;
- wyjaśnia rolę kolonii i ich

mieszkańców w czasie I wojny światowej

Na ocenę celującą uczeń:

- przedstawia, do jakich działań wykorzystywano zwierzęta w czasie I wojny światowej

20. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji

Na ocenę dopuszczającą uczeń

wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej;

- wymienia przyczyny i skutki rewolucji październikowej

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia dekryty wprowadzone przez władze bolszewickie;
- wyjaśnia, co to była Czecha;
- przedstawia zasady komunizmu wojennego;
- wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni

Na ocenę dobrą uczeń:

- przedstawia sytuację w Rosji w pierwszych latach wojny i wskazuje jej wpływ na wybuch rewolucji lutowej;
- przedstawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia, na czym polegała dwuwładza po rewolucji lutowej;
- wyjaśnia, co ułatwiło bolszewikom dokonanie zamachu stanu (rewolucja październikowa);

Na ocenę celującą uczeń:

- wyjaśnia, co to była „Dziecięca arka”

21. Sprawa polska w czasie I wojny światowej

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- przypomina orientacje polityczne istniejące na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej;
- wymienia dokumenty, w których była mowa o powstaniu niepodległego państwa polskiego i ich najważniejsze postanowienia;
- wymienia przykładowe działania Legionów Polskich

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia przykładowe działania Komitetu Narodowego Polskiego;

- przedstawia różnice w stanowiskach państw walczących wobec kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości;
- wyjaśnia, co to była Błękitna Armia

Na ocenę dobrą uczeń:

- przedstawia sytuację Polaków w pierwszych latach wojny;
- wyjaśnia przyczyny wydania Aktu 5 listopada;
- wymienia organy władz polskich powołane na mocy Aktu 5 Listopada;
- przedstawia rolę Komitetu Narodowego Polskiego w odzyskaniu przez Polskę niepodległości;
- przedstawia szlak bojowy Legionów Polskich

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- ocenia znaczenie Aktu 5 listopada dla odzyskania przez Polskę niepodległości;
- charakteryzuje politykę państw centralnych na okupowanych terenach Królestwa Polskiego;
- wyjaśnia, co wpływało na stosunek państw walczących do kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości;
- przedstawia udział Polaków w wojnie u boku Rosji

Na ocenę celującą uczeń:

- przedstawia udział Polek w walkach o odzyskanie niepodległości w czasie I wojny światowej

22. Koniec Wielkiej Wojny. Odzyskanie niepodległości przez Polskę

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia postanowienia pokoju brzeskiego;
- przedstawia proces kształtowania się władz centralnych odrodzonej Polski

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego udział Stanów Zjednoczonych w wojnie był ważny dla państw ententy;
- przedstawia konsekwencje trudnej sytuacji gospodarczej i politycznej Niemiec oraz Austro-Węgier jesienią 1918 r.

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny po stronie państw ententy;
- wyjaśnia, dlaczego Rosja bolszewicka zdecydowała się na podpisanie pokoju brzeskiego;
- charakteryzuje trudności gospodarcze Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- charakteryzuje trudności polityczne Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.;
- wymienia lokalne ośrodki władzy na ziemiach polskich istniejące jesienią 1918 r. i działaczy stojących na ich czele;
- wyjaśnia, w jaki sposób zapobieżono istnieniu dwóch organów władzy reprezentujących Polaków wobec państw ententy

Na ocenę celującą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego konflikt zbrojny z lat 1914–1918 był na początku określany jako Wielka Wojna, a potem jako I wojna światowa

23. Ukształtowanie się systemu wersalskiego

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia najważniejsze postanowienia traktatu wersalskiego;
- wymienia cele i przykłady działalności Ligi Narodów;
- pokazuje na mapie państwa, które powstały po I wojnie światowej

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wyjaśnia znaczenie pojęć: ład wersalski, ład waszyngtoński;

- wymienia przykładowe problemy związane utrzymaniem ładu wersalskiego;
- wyjaśnia, co było największą słabością Ligi Narodów;
- pokazuje na mapie straty terytorialne Niemiec po I wojnie światowej

Na ocenę dobrą uczeń:

- pokazuje na mapie obszary plebiscytowe po I wojnie światowej i zmiany, które zaszły w wyniku plebiscytów;
- przedstawia stanowiska państw ententy wobec powojennych losów państw centralnych;
- wymienia postanowienia traktatów pokojowych zawartych z pozostałymi państwami centralnymi;
- przedstawia problemy mniejszości narodowych;
- charakteryzuje mocne i słabe strony Ligi Narodów

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia, w jaki sposób postanowienia traktatu wersalskiego i pozostałych traktatów pokojowych były kompromisem różnych stanowisk państw zwyciężskich;
- ocenia szanse trwałości ładu wersalskiego i ładu waszyngtońskiego;
- ocenia, czy Liga Narodów spełniła pokładane w niej nadzieje;
- pokazuje na mapie straty terytorialne państw centralnych (poza Niemcami)

Na ocenę celującą uczeń:

- interpretuje karykaturę ze strony 256 w podręczniku, z uwzględnieniem polityki Stanów Zjednoczonych po I wojnie światowej;
- wymienia przykłady nieskutecznych działań Ligi Narodów w okresie dwudziestolecia międzywojennego

24. Świat po Wielkiej Wojnie. Wielki kryzys gospodarczy

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia przykładowe skutki społeczne i gospodarcze I wojny światowej;
- przedstawia, jak zmieniła się pozycja kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej;
- wymienia przykładowe sposoby przezwyciężania wielkiego kryzysu gospodarczego

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wyjaśnia, które państwa i dlaczego mogły najbardziej odczuć skutki I wojny światowej;
- wyjaśnia, co wpłynęło na zmianę pozycji kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej;
- wymienia przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego

Na ocenę dobrą uczeń:

- przedstawia polityczne skutki I wojny światowej dla krajów europejskich i ich kolonii;
- wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy dotknął prawie cały świat

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- przedstawia odbicie przeżyć związanych z doświadczeniami wielkiej wojny w dziełach kultury;
- przedstawia bilans I wojny światowej;
- ocenia, czy wprowadzenie prohibicji w Stanach Zjednoczonych spełniło pokładane w niej nadzieje

Na ocenę celującą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy był w niewielkim stopniu odczuwany w ZSRS i Hiszpanii;
- porównuje sposoby walki z epidemią grypy hiszpanki i jej konsekwencje po I wojnie światowej z sytuacją związaną z obecną epidemią COVID-19

25. Narodziny faszyzmu we Włoszech

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia założenia ideologii faszystowskiej;
- przedstawia proces przejęcia władzy przez Mussoliniego;
- pokazuje na mapie tereny ekspansji Włoch faszystowskich

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia trudności gospodarcze i polityczne Włoch po I wojnie światowej;
- wymienia organy władzy w faszystowskich Włoszech i ich kompetencje;
- przedstawia politykę Benito Mussoliniego wobec opozycji

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego Włosi byli niezadowoleni z postanowień traktatów pokojowych po I wojnie światowej;
- charakteryzuje politykę gospodarczą Mussoliniego;
- wyjaśnia pojęcia: etatyzm, korporacjonizm

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego Mussolini zyskał poparcie Włochów;
- charakteryzuje stosunki między państwem włoskim a Kościołem katolickim;
- wyjaśnia znaczenie traktatów laterańskich;

Na ocenę celującą uczeń:

- wyjaśnia, w jaki sposób Benito Mussolini nawiązywał do tradycji imperium rzymskiego
- uzasadnia, że państwo włoskie za rządów Mussoliniego było państwem totalitarnym

26. System nazistowski w Niemczech

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia założenia ideologii nazistowskiej;
- przedstawia okoliczności objęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza;
- przedstawia wydarzenia określone jako noc kryształowa
- wymienia postanowienia układu w Locarno;
- wymienia cechy państwa totalitarnego na przykładzie III Rzeszy;
- wyjaśnia, cel uchwalenia ustaw norymberskich

Na ocenę dostateczną uczeń:

- przedstawia sytuację w Niemczech po I wojnie światowej;
- przedstawia walkę o władzę w łonie NSDAP;
- przedstawia politykę NSDAP wobec przeciwników politycznych;
- charakteryzuje politykę władz III Rzeszy wobec Żydów

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia, jakie konsekwencje dla sytuacji międzynarodowej miało podpisanie układu w Locarno;
- wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Niemczech po I wojnie światowej ułatwiła dojście do władzy Adolfowi Hitlerowi;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- charakteryzuje politykę gospodarczą III Rzeszy;
- wskazuje związki między ideologią nazistowską a polityką wobec Żydów

Na ocenę celującą uczeń:

- wyjaśnia, w jaki sposób ideologia nazistowska znajdowała odzwierciedlenie w sztuce III Rzeszy

27. Państwo sowieckie

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia organy władzy w Związku Sowieckim;
- charakteryzuje represje wobec ludności stosowane przez władze w okresie rządów Stalina

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia założenia Nowej Ekonomicznej Polityki i gospodarki centralnie planowanej;
- wyjaśnia przyczyny represji różnych grup ludności w państwie sowieckim;

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego w Związku Sowieckim wprowadzano zmiany w polityce gospodarczej państwa;
- wymienia postanowienia układu w Rapallo;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- przedstawia konsekwencje układu w Rapallo;
- wyjaśnia rolę propagandy i sztuki w kształtowaniu wizerunku przywódcy i państwa sowieckiego;

Na ocenę celującą uczeń:

- ocenia, czy założenia gospodarki komunistycznej (kolektywizacja, gospodarka nakazowo-rozdzielcza itp.) faktycznie doprowadziły do rozwoju gospodarczego Związku Sowieckiego

28. Świat na drodze ku wojnie

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- pokazuje na mapie rozrost terytorialny III Rzeszy;
- wymienia dokumenty, które doprowadziły do ukształtowania się osi Rzym–Berlin–Tokio;
- wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia działania III Rzeszy mające na celu militaryzację państwa;
- przedstawia politykę państw zachodnich wobec III Rzeszy;
- wymienia postanowienia dokumentów, które ukształtowały oś Rzym–Berlin–Tokio

Na ocenę dobrą uczeń:

- przedstawia działania III Rzeszy, które łamały postanowienia traktatu wersalskiego;
- wyjaśnia znaczenie paktu antykominternowskiego i paktu stalowego dla powstania osi Rzym–Berlin–Tokio;
- przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny domowej w Hiszpanii;
- wyjaśnia znaczenie paktu

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- przedstawia ekspansję Japonii na Dalekim Wschodzie;
- przedstawia współpracę państw faszystowskich w trakcie wojny domowej w Hiszpanii;
- ocenia, czy polityka

państw zachodnich wobec III Rzeszy przyniosła oczekiwane efekty

Na ocenę celującą uczeń:

- przedstawia udział Polaków w wojnie domowej w Hiszpanii;
- przedstawia odbicie konfliktów z lat 30. XX w. (do wybuchu II wojny światowej) w literaturze i sztuce

29. Nauka i kultura w okresie międzywojennym

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- przedstawia rozwój kinematografii w dwudziestoleciu międzywojennym;
- wymienia przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym;
- przedstawia tematykę literatury dwudziestolecia międzywojennego i wymienia przykładowych pisarzy tego okresu

Na ocenę dostateczną uczeń:

- przedstawia wpływ postępu technicznego na życie codzienne ludzi i rozwój kultury;
- przypisuje przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym do odpowiednich nurtów w sztuce

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju kultury masowej w dwudziestoleciu międzywojennym;
- wymienia przykładowe dzieła sztuki i architektury dwudziestolecia między- wojennego oraz ich twórców;
- wymienia przykładowych naukowców dwudziestolecia międzywojennego i dziedziny nauki, którymi się zajmowali

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wymienia cechy nowych nurtów w sztuce i architekturze w dwudziestoleciu międzywojennym;
- wyjaśnia, jaką rolę odgrywały literatura i film w propagandzie;
- charakteryzuje twórczość kompozytorską w dwudziestoleciu międzywojennym

Na ocenę celującą uczeń:

- ocenia, czy artyści sceny i filmu stawali się idolami dla publiczności

Walki o granice II RP

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące ziem polskich;
- wyjaśnia termin: orłęta lwowskie;
- przedstawia znaczenie Bitwy Warszawskiej;
- pokazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej

Na ocenę dostateczną uczeń

- wymienia wydarzenia, które wpłynęły na kształt polskiej granicy z Niemcami po I wojnie światowej;
- wymienia postanowienia pokoju ryskiego;
- wymienia najważniejsze problemy państwa polskiego związane z kształtem granic po I wojnie światowej

Na ocenę dobrą uczeń:

- przedstawia koncepcje dotyczące kształtu polskiej granicy wschodniej;
- przedstawia przyczyny i przebieg wojny polsko-bolszewickiej;
- wymienia przyczyny konfliktu polsko- -ukraińskiego w Galicji Wschodniej;
- wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granicy z Niemcami

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia, co wpłynęło na wynik plebiscytów na Warmii i Mazurach oraz na Górnym Śląsku;
- charakteryzuje problemy związane z kształtowaniem się granicy na Śląsku Cieszyńskim i Wileńszczyźnie;

- wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granic odrodzonego państwa i działaniami, które je ukształtowały

Na ocenę celującą uczeń:

- wyjaśnia genezę i znaczenie terminów, którymi określa się Bitwę Warszawską;
- charakteryzuje przedstawianie walk o granice odrodzonego państwa w sztuce

31. II Rzeczpospolita w okresie rządów parlamentarnych (1918–1926)

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- charakteryzuje prawo wyborcze do Sejmu Ustawodawczego;
- wymienia uprawnienia sejmu i prezydenta na mocy konstytucji marcowej;
- wymienia pierwszych Prezydentów II Rzeczypospolitej

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia postanowienia małej konstytucji;
- przedstawia okoliczności wyboru Gabriela Narutowicza na Prezydenta II Rzeczypospolitej

Na ocenę dobrą uczeń:

- porównuje pozycję władzy ustawodawczej i wykonawczej na mocy konstytucji marcowej;
- wymienia zasady ustrojowe państwa i prawa obywateli zawarte w konstytucji marcowej;
- wyjaśnia, jakie były trudności przy formowaniu rządu w okresie Sejmu I kadencji i jakie były tego skutki

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia problemy związane z przeprowadzeniem wyborów do Sejmu Ustawodawczego;
- porównuje pozycję Józefa Piłsudskiego jako Tymczasowego Naczelnika Państwa i Naczelnika Państwa;
- charakteryzuje życie polityczne II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.

Na ocenę celującą uczeń:

- podaje przykład gabinetu pozaparlamentarnego, który powstał w latach 20. XX w., i wyjaśnia okoliczności jego powołania

32. Rządy sanacji w Polsce (1926–1939)

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia przykładowe przyczyny zamachu majowego;
- wyjaśnia, co to był Centrolew;
- charakteryzuje politykę obozu sanacji wobec przeciwników politycznych
- przedstawia zmiany ustrojowe wprowadzone przez nowelę sierpniową i konstytucję kwietniową;

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia przykładowe skutki zamachu majowego;
- charakteryzuje politykę wewnętrzną obozu sanacji;
- przedstawia pozycję Prezydenta Ignacego Mościckiego po śmierci Józefa Piłsudskiego

Na ocenę dobrą uczeń:

- uzasadnia, że w Polsce po przewrocie majowym możemy mówić o reżimie autorytarnym;
- wyjaśnia, jaką rolę odgrywał Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem
- przedstawia zmiany w pozycji ustrojowej sejmu i prezydenta wprowadzone na mocy konstytucji kwietniowej;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wymienia mocne i słabe strony II rządu Chjeno-Piasta;

- wymienia uprawnienia prezydenta, które wzmocniły jego władzę na mocy konstytucji kwietniowej;
- przedstawia działania obozu prawicowego w okresie rządów sanacji;
- ocenia pozycję Józefa Piłsudskiego w obozie sanacyjnym;

Na ocenę celującą uczeń:

- charakteryzuje obóz sanacji po śmierci Józefa Piłsudskiego
- wyjaśnia, w jaki sposób powołanie rządu Chjeno-Piasta wpłynęła na wybuch przewrotu majowego

33. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą;
- charakteryzuje sytuację mniejszości żydowskiej w II Rzeczypospolitej;
- wymienia prawa mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wyjaśnia, co wpływało na różnice między strukturą etniczną i religijną społeczeństwa II Rzeczypospolitej;
- wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze zawodowej społeczeństwa II Rzeczypospolitej;
- charakteryzuje sytuację mniejszości niemieckiej w II Rzeczypospolitej;
- przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości żydowskiej

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia przyczyny stosunku poszczególnych mniejszości narodowych do państwa polskiego;
- charakteryzuje sytuację mniejszości białoruskiej w II Rzeczypospolitej;
- ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych;
- przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości narodowych (poza żydowską);
- przedstawia strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej (etniczną, religijną, zawodową);

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- charakteryzuje sytuację mniejszości ukraińskiej w II Rzeczypospolitej;
- przedstawia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych
- charakteryzuje sytuację mniejszości ukraińskiej w II Rzeczypospolitej;
- przedstawia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych (mniejszością żydowską)

Na ocenę celującą uczeń:

- przedstawia przykłady wyboru różnych tożsamości narodowych wśród członków jednej rodziny;
- wyjaśnia, jakie mogły być przyczyny i konsekwencje takiego zjawiska

34. Przemiany gospodarcze w Polsce w okresie międzywojennym

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia przykładowe problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.;
- wyjaśnia pojęcia: Polska A i Polska B;
- pokazuje na mapie najważniejsze ośrodki gospodarcze II Rzeczypospolitej

Na ocenę dostateczną uczeń:

- dzieli problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w. na te, które były konsekwencją zaborów, i na te, które wynikały z działań w czasie I wojny światowej;
- wymienia reformy rządu Władysława Grabskiego;

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia podłoże problemów gospodarczych II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.;
- charakteryzuje przebieg wielkiego kryzysu gospodarczego w Polsce;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- ocenia skuteczność reform rządu Władysława Grabskiego;
- przedstawia przyczyny i realizację przeprowadzenia reformy rolnej w II Rzeczypospolitej;

Na ocenę celującą uczeń:

- przedstawia wpływ Prezydenta Ignacego Mościckiego na rozwój przemysłu

35. Kultura i nauka w międzywojennej Polsce

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia przykładowych twórców i ich dzieła;
- wymienia osiągnięcia Polaków (obywateli II RP) w dziedzinie kultury i nauki;
- wymienia największe osiągnięcia sportowe Polaków w dwudziestoleciu międzywojennym

Na ocenę dostateczną uczeń:

- przedstawia rozwój kultury masowej w II Rzeczypospolitej;
- wymienia przykładowe zabytki architektury modernistycznej w Polsce

Na ocenę dobrą uczeń:

- wymienia pisarzy i malarzy dwudziestolecia międzywojennego i przypisuje ich do odpowiedniej grupy literackiej lub nurtu w malarstwie;
- charakteryzuje architekturę dwudziestolecia międzywojennego;
- przedstawia rozwój sportu w II Rzeczypospolitej

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- przedstawia rozwój i zmiany w szkolnictwie w II Rzeczypospolitej;
- wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury w Polsce w okresie dwudziestolecia międzywojennego;
- wyjaśnia, co wpływało na wybór tematyki dzieł kultury;
- przedstawia twórczość kompozytorską w II Rzeczypospolitej

Na ocenę celującą uczeń:

- wyjaśnia, za co Kazimierz Wierzyński otrzymał medal olimpijski

36. Polska polityka zagraniczna w latach 1918–1939

Na ocenę dopuszczającą uczeń :

- wymienia przyczyny konfliktów II Rzeczypospolitej z sąsiadami;
- wymienia sojuszników Polski w dwudziestoleciu międzywojennym

Na ocenę dostateczną uczeń:

- przedstawia wydarzenia, które kształtowały stosunki Polski z Niemcami i Związkiem Sowieckim w dwudziestoleciu międzywojennym;
- przedstawia pozycję geopolityczną Polski przed wybuchem II wojny światowej

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia, co wpływało na kształt stosunków polsko-niemieckich i polsko-sowieckich w dwudziestoleciu międzywojennym;
- wyjaśnia, dlaczego Francja była sojusznikiem II Rzeczypospolitej

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- charakteryzuje politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej w okresie sanacji;
- ocenia skuteczność polskiej polityki zagranicznej w dwudziestoleciu międzywojennym

Na ocenę celującą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego w prasie międzynarodowej porównywano działania władz polskich w polityce zagranicznej z działaniami III Rzeszy

37. Wojna obronna Polski w 1939 r.

Na ocenę dopuszczającą uczeń

- wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy wojny obronnej 1939 r.;
- wyjaśnia pojęcia: blitzkrieg i wojna totalna;

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia cele ataku Niemiec i ZSRS na Polskę;
- przedstawia bilans walk z września i początków października 1939 r.;
- wymienia przykładowe skutki walk z września i początków października 1939 r.
- przedstawia udział ludności cywilnej w obronie kraju we wrześniu 1939 r.

Na ocenę dobrą uczeń:

- przedstawia i ocenia rolę Stefana Starzyńskiego w obronie Warszawy oraz znaczenie obrony Westerplatte;
- przedstawia działania Anglii i Francji w pierwszych tygodniach II wojny światowej;
- przedstawia okoliczności ataku ZSRS na Polskę

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- charakteryzuje pozycję międzynarodową Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej;
- przedstawia wydarzenia, które miały miejsce w okolicach jego miejscowości we wrześniu i początkach października 1939 r.
- wyjaśnia, dlaczego wojnę obronną Polski można określić jako wojnę totalną;

Na ocenę celującą uczeń:

- ocenia szanse Polaków w wojnie obronnej 1939 r.
- wyjaśnia, dlaczego obrona bunkrów pod Wizną jest określana jako polskie Termopile

38. Działania wojenne w latach 1939–1941

Na ocenę dopuszczającą uczeń :

- pokazuje na mapie tereny opanowane przez III Rzeszę i ZSRS w latach 1939–1940;
- wyjaśnia pojęcie „dziwna wojna”;
- wymienia przyczyny ataku III Rzeszy na ZSRS

Na ocenę dostateczną uczeń

- pokazuje na mapie tereny zaatakowane przez Włochy w latach 1940–1941;
- charakteryzuje etapy bitwy o Anglię;
- wyjaśnia znaczenie walk na Atlantyku dla przebiegu II wojny światowej

Na ocenę dobrą uczeń:

- przedstawia reakcję władz Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich;
- wyjaśnia, dlaczego Hitler zaatakował Wielką Brytanię;
- wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja militarna Włochów wpłynęła na niemieckie plany wojenne

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- przedstawia reakcję ludności Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich;
- porównuje metody stosowane w czasie zajmowania terenów przez ZSRS wobec Finlandii oraz republik bałtyckich;
- wyjaśnia, co ułatwiało Hitlerowi zajmowanie terenów ZSRS, i co spowodowało jego ostateczną porażkę

Na ocenę celującą uczeń:

- przedstawia postaci i wydarzenia, do jakich odwoływały się państwa, prowadząc kampanię propagandową w czasie pierwszych lat II wojny światowej

39. Polityka Niemiec w okupowanej Europie

Na ocenę dopuszczającą uczeń :

- wymienia elementy polityki III Rzeszy wobec państw okupowanych;
- charakteryzuje politykę III Rzeszy wobec ludności żydowskiej;
- przedstawia znaczenie konferencji w Wannsee

Na ocenę dostateczną uczeń:

- przedstawia różnice w polityce niemieckiej wobec krajów okupowanych w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej;
- wymienia przykłady działań ruchu oporu w Europie;
- wyjaśnia, w jaki sposób władze III Rzeszy starały się swoją politykę wobec ludności żydowskiej

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia, na czym polegał Generalny Plan Wschodni;
- charakteryzuje działalność ruchu oporu w krajach europejskich;
- wymienia przykłady kolaboracji z władzami niemieckimi w krajach okupowanych

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia, co wpływało na różną politykę Niemców wobec krajów okupowanych;
- wyjaśnia, dlaczego nazwisko Vidkuna Quislinga stało się synonimem kolaboracji;
- wymienia inne grupy ludności, które poddano eksterminacji i wyjaśnia, dlaczego

Na ocenę celującą uczeń:

- charakteryzuje trzy grupy partyzanckie działające na terenie Jugosławii: czetnicy, ustasze i komuniści;
- wyjaśnia przyczyny różnic między nimi

40. Wielka koalicja i przełom na frontach**Na ocenę dopuszczającą uczeń:**

- wymienia dokumenty, które były podstawą powstania wielkiej koalicji;
- wymienia przykładowe postanowienia Karty atlantyckiej;
- wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew, które zmieniły sytuację na frontach II wojny światowej;
- wymienia przykładowe postanowienia konferencji w Teheranie

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia przykładowe postanowienia Deklaracji Narodów Zjednoczonych;
- przedstawia znaczenie konferencji w Teheranie;
- wyjaśnia, które bitwy i dlaczego miały przełomowe znaczenie dla sytuacji na frontach II wojny światowej

Na ocenę dobrą uczeń:

- przedstawia proces kształtowania się wielkiej koalicji;
- przedstawia stosunek Stanów Zjednoczonych do wojny przed ich formalnym przystąpieniem do koalicji antyhitlerowskiej;
- wymienia cele ekspansji japońskiej na Dalekim Wschodzie

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia, które państwa i dlaczego odgrywały największą rolę w koalicji antyhitlerowskiej;
- wyjaśnia znaczenie Lend-Lease Act dla sytuacji wojennej w Europie;
- charakteryzuje sytuację we Włoszech po obaleniu Benito Mussoliniego

Na ocenę celującą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego Francja nie była sygnatariuszem Deklaracji Narodów Zjednoczonych z 1942 r.

41. Zakończenie II wojny światowej

Na ocenę dopuszczającą uczeń :

- wymienia i pokazuje na mapie miejsca ostatnich bitew II wojny światowej;
- wymienia postanowienia konferencji w Jałcie dotyczące Niemiec

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie dotyczące Niemiec;
- wymienia skutki II wojny światowej

Na ocenę dobrą uczeń

- wyjaśnia, co przesądziło o zwycięstwie aliantów na Dalekim Wschodzie;
- wymienia postanowienia konferencji w Jałcie;
- przedstawia bilans II wojny światowej

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie;
- wyjaśnia, w jaki sposób pozycja poszczególnych państw w koalicji antyhitlerowskiej wpływała na decyzje i działania podejmowane przez koalicję

Na ocenę celującą uczeń:

- porównuje sposób prowadzenia działań wojennych i postęp techniczny w czasie I i II wojny światowej

III METODY I NARZĘDZIA SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

A. Formy aktywności podlegające ocenianiu

- a) odpowiedzi ustne (z trzech ostatnich lekcji)
- b) kartkówki (niezapowiedziane z trzech ostatnich lekcji)
- c) 2 prace klasowe (sprawdziany). Jeżeli uczeń nie pisał pracy z powodu nieobecności, musi ją napisać do dwóch tygodni, w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Jeżeli z własnej winy uczeń nie napisze zaległego sprawdzianu w dzienniku pojawi się adnotacja **nb**,
  - aktywność na lekcji (wypowiedzi ustne, praca w grupach- z tekstem podręcznika, tekstem źródłowym, analiza SWOT, drzewo decyzyjne,
  - prace domowe (wypracowania na określony temat)
  - prowadzenie własnych notatek (dodatkowych)
  - zadania dodatkowe (np. sporządzenie gazetki), konkursy

B. Tryb oceniania

1. Za aktywność na lekcji uczeń otrzymuje „plusy”; 3 „plusy” daje ocenę bdb.
2. Ocena śródroczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych z całego półrocza, ocena roczna – na podstawie ocen z obu semestrów.
3. Oceny śródroczne i roczne nie muszą być średnią arytmetyczną ocen wpisanych do dziennika. W sytuacji, w której ocena ostateczna jest niejednoznaczna, znaczenie rozstrzygające mają oceny z wypracowań i obejmujących większy zakres materiału pisemnych sprawdzianów wiedzy i umiejętności
4. Punktacja sprawdzianów: zgodnie z zapisem w statucie szkoły

C. Zasady poprawiania ocen

Uczeń ma możliwość poprawy oceny – jeżeli deklaruje taką chęć – w formie i terminie ustalonych przez nauczyciela.

IV ZASADY OBOWIĄZUJĄCE PODCZAS NAUCZANIA ZDALNEGO

1. Nauczyciel będzie traktować każdego ucznia indywidualnie, uwzględniając jego warunki lokalowe i techniczne. Uczeń będzie miał możliwość wykazania się wiedzą i umiejętnościami za pomocą środków i form ustalonych wspólnie z nauczycielem.
2. Uczeń ma obowiązek uczestniczyć we wszystkich zajęciach, wykonywać zadania domowe i uczestniczyć we wszystkich formach sprawdzania wiedzy i umiejętności ustalonych przez nauczyciela.
3. Wymagania dotyczące otrzymania ocen cząstkowych, semestralnych i końcoworocznych są identyczne jak podczas nauczania stacjonarnego.

V DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW MAJĄCYCH ORZECZENIA I OPINIE PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

W stosunku do uczniów z opiniami z poradni psychologiczno- pedagogicznej stosuje się ułatwienia mające na celu stworzenie im optymalnych warunków do spełnienia wymagań zawartych w podstawie programowej. W pracy dydaktycznej uwzględnia się zalecenia zawarte w opinii poradni, takie jak np.

- wydłużenie czasu pracy
- ocenianie prac pisemnych głównie pod względem merytorycznym
- niebranie pod uwagę przy wystawianiu oceny błędów ortograficznych
- indywidualne podejście do ucznia
- dostosowanie warunków sprawdzianów do potrzeb uczniów z deficytami wzroku lub słuchu.